

9. IKASGAIA.

Ordena konstituzionalaren defentsa:

Konstituziotasun kontrola eta legezetasun kontrola.

Konstituzio erreforma: erreformarako ekimena, prozedura arrunta, prozedura berezia eta erreformaren mugak.

Estatuaren ohiz kanpoko babesa: alarma, salbuespen eta setio egoerak.

Beste ohiz kanpoko formula batzuk: eskubideen esekipen indibiduala eta 155. artikulua.

9. IKASGAIA: KONSTITUZIO ORDENAREN DEFENTSA

- Konstituzioak Konstituzio edukinak errespetatzeko baliabide batzuk aurreikusten ditu (Defentzarako baliabideak/Konstituzionalitate Kontrola)
- Konstituzionalitatearen berme mota bi: **EKko Kontrol Ereduek**: 2 motako defentsarako baliabide multzoak daude:
 - Konstituzioa babesteko sistemak zentzu zabalean**: Botere banaketa eta deszentralizazio politikoa (ez dute zuzenki Konstituzioa babesten, baina helburu hori lortzen dute)
 - Konstituzioa babesteko sistema zehatzak**: a) **Konstituzioaren Erreforma** (ez ohiko bermea), eta b) **legeen konstituzionaltasun kontrola** (ohiko bermea).

9. IKASGAIA: ORDENA KONSTITUZIONALAREN DEFENTSA

KONSTITUZIOA BABESTEKO SISTEMA ZEHATZAK:

Sistema zehatz hauek Konstituzioa errespetatzeko martxan jartzen diren mekanismo edo baliabideak dira. 3 mota daude:

1) Mekanismo teknikoak: Zurruntasun konstituzionala eta Konstituzioa erreformatzeko prozedurak (art. 167 eta 168)

2) Ahalgabetze konstituzionala: EK berak, aparteko edo anormaltasun konstituzionalaren egoeraren aurrean, salbuespen zuzenbide bat aurreikusten du (55. 1 eta 55.2 art. Eskubideak eta askatasunak aldi baterako ahalgabetzea; 116 art. alarma, salbuespen eta setio egoerak L.Oa)

3) Organu eta prozedurak: Ordenamendu Konstituzionalak Konstituzioa bera babesteko organu eta prozedurak aurreikusten ditu:

a) *Justizia Konstituzionala* (mekanismo bezala ulertuta): Konstituzio Auzitegia, justizia konstituzionala egitearen arduraduna

b) *Konstituzionalitate kontrola*: Konstituzioaren nagusitasunaren begirunea bermatzea prozedura batzuen bitartez (Konstituzionalitate kontrol difusoa eta konstituzionalitate kontrol kontzertatua)

9. IKASGAIA: ORDENA KONSTITUZIONALAREN DEFENTSA

KONSTITUZIONALITATE ETA LEGEZKOTASUN KONTROLA:

Konstituzionalitate kontrola, izaera judiziala duen organo batek egingo du. 2 eredu:

1) KONSTITUZIONALITATE KONTROL DIFUSOA: Legearen konstituzionalitate kontrola jurisdikzio arrunteko epaile eta epaitegiek egingo dute.

-EEBB XIX. "Judicial Review of Legislation" eta Marbury vs Madison epaia

-Ezaugarriak: a) Edozein epaile; b) Kontrola kasu zehatz baten bitartez; c) Epaileak ez du legea ezeztatzen;

2) KONSTITUZIONALITATE KONTROL KONTZENTRATUA: Legearen konstituzionalitate kontrola organu jurisdikzional berezi bateri dagokio (Auzitegi Konstituzionala, organu independentea eta inpartziala, izaera jurisdikzional duena, baina ohiko jurisdikzio kanpo dagoena)

-Europa XX. Kelsen piramidea

-EK VI. Titulua (Botere Judiziala) eta EK. IX (Konstituzio Auzitegia)

-Ezaugarriak: a) organo berezia; b) ez da kasu zehatzean oinarritzen; c) EKK aurreikusten du nortzuk daukate ahalmena konstituzionalitate kontrola aktibatzeko d) Kontrol ex – post